

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Brevis Et Vtilis Commentarivs In Priorem Epistolam Pauli
ad Corinthios, & in aliquot capita secundæ**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1561

VD16 M 2618

V. Capvt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36296

nis poenis. Alius rixator quærit ex ueteribus Stoicis aliquod deliramentū, quod miscet Euangelio, contendit omnia necessariū fieri, aut nullos debere in homine affectus esse: Aut fingit ex Platone animarum purgationes post mortem, quæ liberandæ sint sacrificijs: Aut fingit Accidentia sine Subiecto in mutatione panis in Cœna Domini: Aut fingit in Ecclesia oportere recipi politiam Mosaicam. Denique infiniti furores sunt disputationum, qui tantum quærunter materias, de quibus rixentur, non habent uera exercitia Pœnitentiæ, Fidei, Inuocationis, Crucis, in quibus uera lux accenditur. Hæc est summa quarti capitis.

V. CAPVT.

In quinto capite iam in specie accusat abusus Libertatis, scilicet de eo, qui Noueram duxerat. Est omnino tetrum exemplum. Nam & Ethnici improbarunt tales cōmixtiones, ut cum pater SELEVCVS filio ANTIOCHO cessit Noueram STRATONICEN Demetrii filiam. Et Theseus diris deuouet filium Hippolytum, accusatum, quod sollicitasset Noueram Phœdram ad stuprum.

Cumq;

I. EPISTOLA AD

Cumq; Apostolorum tempore Ec-
clesia deformata sit talibus næuis, cogite-
mus etiam alijs temporibus posse multa
tetra exempla accidere, nec propterea de-
ficiamus á Deo, sed deploremus infirmita-
tem nostram, & Diaboli insidias, & guber-
natores corrigere ea studeant.

Cum autem Corinthij putarent audi-
ta doctrina libertatis Christianæ, etiã leges
Coniugij laxatas esse, Paulus reuocat eos
ab hoc errore, & docet, præcepta moralia
& naturalia æterna & immota esse, Le-
ges diuinæ, quæ prohibent commixtio-
nem certarum personarum seu graduum,
sunt Leges sancitæ in natura, quas Deus
uult ratas & perpetuas esse. Quare Deus
inquit: Cananeos propter incestas libi-
dines puniri & deleri, etiamsi tunc, cum
illi corpora sua talibus sceleribus conta-
minarent, Lex nondum per Moysen pro-
mulgata esset: Quia Deus naturæ lucem
hanc esse uoluit, & statim initio parenti-
bus prohibuit commixtionem cum nativis,
cum ait: Relinquet homo patrem & ma-
trem, & adhærebit uxori suæ.

Cæterum doctrina de libertate, aliã
integrè traditur, & postea rursus de ea di-
cendum

endum erit. Nunc addatur doctrina de
Excommunicatione.

DE EXCOMMUNI CATIONE.

Incestum, cuius delictum fuit manife-
stum, Paulus eijcit ex Ecclesia. Hoc ex-
emplo ostendit, quomodo puniendi sint
in Ecclesia rei manifestorum scelerum, &
cum postea in secunda Epistola narrat
hunc incestum, post conuersionem, in Ec-
clesiam rectè receptum esse: Illustre testi-
monium proponit contra Nouatianos,
quod ostendit, lapsis agentibus pœnitenti-
am uerè remitti peccata, eosq; in Ecclesi-
am recipiendos esse, de quo Articulo di-
cendum erit suo loco. Nunc doctrina de
Excommunicatione consideretur, in qua
primum sciendum est discrimen ministerij
Euangelici, & potestatis politicæ. Cumq;
eius discriminis multæ partes sint, nunc
tantum de pœnarum doctrina dicam.

Potestas politica coerchet et punit ui
corporali, & contumaces capitali suppli-
cio afficit.

Sed Ministerium Euangelij coerchet
& punit tantum uerbo, sed eo ordine,
C quem

I. EPISTOLA AD

quem Christus Matth: capite 18. recitat. Primum moneatur is, qui deliquit, Si non obtemperat, postea eñciatur ex Ecclesia publica sententia, ut ibi dicitur: Dic Ecclesie, id est, præcipuis ministris & ijs, qui in cognitionibus adiunguntur.

Hæc consuetudo non primum instituta est à Messia, Sed est uetus mos Sacerdotum Leuiticorum, qui suo loco disciplinam talibus iudicijs tutati sunt, etiam si potestas politica alia iudicia & alias poenas habebat, quæ ut solet, in disciplina tuenda negligentior erat, Nec dicam prolixius de hoc loco. Tantum illud addo, hunc neruum disciplinæ non negligendum esse.

Quod uero ait: Trado eum Satane ad uexationem carnis, ut Spiritus saluus fiat, Vere ita sentiendum est, Excommunicationem in Ecclesia non esse inane terculamentum, sed efficax & diuinum fulmen, & sequi poenas in corpore & rebus, quibus castigati ad poenitentiam reuocantur, sicut de uetustissima excommunicatione dicitur ad Abraham: Maledicam maledicentibus tibi: Et cum Ambrosius scribam Stilliconis tali sententia punisset, Scribæ mota est mens per ali-

quod
post
sus in

D

V
addit
ico fe
Eccle
enarra
com
Agni
tota
enarra
feruer

since
ponit
uocat
gnitio
tem c
fine T
Since
rem, l
fidei.

quod

quod tempus, quo morbo admonitus,
postea se emendauit, & ab Ambrosio rur-
sus in Ecclesiam receptus est.

DE PASCHATE.

VT ostendat Paulus hoc iudicium ne-
cessariò in Ecclesia retinendum esse,
addit similitudinem: ut in Paschate Iuda-
ico fermentum tollendum fuit. Sic nos ex
Ecclesia fermentum tollamus. Deinde in
enarratione Typi Paschatis aliquantisper
commoratur, monet institutum esse esum
Agni, ut mors Messiae significaretur. Ac
tota Paschatis Allegoria aliàs copiosius
enarranda est. Hic uocabula in textu ob-
feruentur,

Celebremus Festum in azymis
sinceritatis & ueritatis. Veritatem op-
ponit mendacijs & falsis opinionibus, &
uocat ueritatem ueræ doctrinæ de Deo a-
gnitionem & confessionem. Sincerita-
tem opponit hypocrisi, falsæ inuocationi
sine Timore, Fide, Constantia. Et uocat
Sinceritatem, non fucatas uirtutes, Timo-
rem, Fidem, Inuocationem, Constantiam
fidei.

C 2 De liti-

titalienum, sed quasi exuens rem suam, potestati iudicis & Legum relinquit, ut attribuant sua sententia cui uidebitur. Hoc non facit animus pleonecticus.

3. Amor ueritatis, quod patitur conferri rationes & iudicari.

4. Amor pacis publicæ, quod ma- uult a iudice suum alteri attribui, quàm turbari pacem publicam.

Hæ uirtutes sunt in litigatore Sancto,

Certum est igitur a Paulo obiurga- ri litigantes propter odia & auaritiam, Item propter scandalum, quod non mo- do litigabant coram Ethnicis, Sed etiam Ethnicorum affectus & præstigias & ca- lumnias miscebant. Hoc manifestum est ex Textu, quia dicit: Vos iniuriam faci- tis alijs, uos defraudatis. Sic intelli- gatur quod dicit: ἡτήμα est in uobis. Non uult ipsam disputationem fori, esse ἡτήμα, Sed iniusticiam, cuius signum est forensis contentio, κρίματα ἔχετε, ergo est, ἡτήμα, non ipsum κρίματα ἔχετε, Sed ἀδικεῖν est ἡτήμα. Quare κρίματα ἔχετε non intelligatur ut subiectum iungendum ad ἡτήμα, sed ut pars Enthymematis, quia